

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6

Fylke: Aust-Agder

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Østre Moland.

Emne: Musikkinstrumenter.

Bygdelag: " "

Oppskr. av: Jens Brekka

Gard: Brekka østre

(adresse): Østre Moland pr. Arendal

G.nr. 2

Br.nr. 6

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A. Denne bøk kan jeg kun besvare saaledes :

Her i bygden har musikken veret drevet yterst lite. Jeg hørte min bestefar fortelle at i hans ungdom i 1830 aarene var det skik at ved brylluper spiltes der paa fele og klarinett, naar brudefølget red til kirken og i bryllupsgaarden til dans. Om der bruktes Haringfele eller almindelig fele vides ikke. I 1860 -70 aarene gikk en stor religiøs vekelse over bygden. Skiken at spille paa fele til dans ble helt nedlagt. I min ungdom i 1890 aarene maatte vi, naar vi skulle ha fest i skytterlaget med dans, hente spillemann fra nabobygden eller en fra byen, som spilte paa trekspil. Jeg kjenner ingen i bygden som kan hjelpe til med at besvare de 13 spørsmåal.

B I. I 1890 aarene levnet musikken mere opp. De instrumenter som ble innkjøpte var : Husorgler, Gitarer, Trekspil og enkelte prøvet seg paa fele og fløite.

2. Det var almindelige bygdefolk som skaffet seg de nevnte instrumenter. Embedsmenn brukte helst Piano.

3. De gamle slaatene ble avlegs. Ingen spiller dem nu.

C. Larminstrumenter og andre ^{r/} pimentive instrument.

Lur og Bøkkehorn brukte gjerguttene før. Det var før aa skremme udyr vekk fra buskape. Luren ble gjødt av rogn eller av siljebark. Barken ble tatt fra unge haandledtykke stammer . Den ble skaaret av treet i spiraler, som var smalest øverst og bredere efter hvert nedover. Spiralens kanter ble lagt litt over hverandre og skrudd varsomt sammen. Øverste ende ble skrudd saa meget sammen at aabningen, som skulde blaases i, ikke var større end en tioring. Bøkkehornet var ca. 50 Cm langt. Litt nedenfor midten var der fra 5 til 7 huller (Leikehuller). Til Lur og Bøkkehorn var der intet mundstykke ~~og~~

3. Lyden frembragtes med lepperne.

4. Det var baade før at skremme bort bjørnen fra buskape og før om kvellen at varsle budeien at nu kom kjørene til sommerfjøset, saa hun kunde vere parrat til aa melke.

En gammel regle om hvad bjørnen mente om ~~og~~ musikk gjengis her." Bøkkehorn aa børskaat

" de skorrer fel i mi øre

" men bjølleklang aa fløitelaat

" de vil eg gjønne høre.

NB. Fløitetlaat var laa fra siljefløyte

D. Kjenner ikke til om de nevnte gamle instrumenter har veret i bruk her i bygden.